

1990–2020 30 let komunitních služeb v oblasti péče o duševní zdraví

Duševní zdraví novou prioritou Prahy – hlavní město podpoří další rozvoj komunitní podpory lidí s duševním onemocněním i jejich destigmatizaci

Praha, 15. 9. 2020 – Praha se připojila k právě probíhajícím celorepublikovým oslavám 30 let komunitních služeb v oblasti péče o duševní zdraví. Ty jsou nedílnou součástí již probíhající reformy psychiatrické péče a právě vznikajících center duševního zdraví. Hlavní město již během prázdnin podepsalo s Ministerstvem zdravotnictví ČR memorandum, ve kterém se zavázalo tyto změny aktivně podporovat.

„S ministerstvem chceme spolupracovat zejména při řízení a koordinaci reformy, financování a vytváření sítě dostupné komunitní podpory a transformace péče v psychiatrické nemocnici, v otázce zajištění a kontroly kvality péče a také v oblastech primární prevence a destigmatizace lidí s duševním onemocněním,“ cituje z memoranda jeden z dvojice jeho signatářů, primátor hlavního města Prahy Zdeněk Hřib.

„Duševní zdraví je dlouhodobě marginalizováno, přitom má zásadní podíl na našem celkovém zdraví. Ve městech s větším počtem obyvatel existuje vysoká koncentrace rizikových faktorů pro vznik duševních potíží, od sociálních až po environmentální. Proto chceme i ve spolupráci s neziskovým sektorem, který má v oblasti péče o duševní zdraví dlouholeté know-how, zvyšovat zájem Pražanů o vlastní duševní zdraví a postupně zlepšovat síť dostupné a profesionální podpory,“ dodává Zdeněk Hřib.

„Zlepšení dostupnosti péče o duševní zdraví a podpora s tím související reformy psychiatrické péče jsou důležitými body koaličního programu a současně mé osobní závazky vůči Pražanům. Praha je v oblasti podpory rozvoje komunitních služeb aktivní a může se pochlubit pěti kompletními zdravotně-sociálními týmy Center duševního zdraví. A pokud vše půjde podle plánu, bude od ledna 2021 celá Praha pokryta sociálními úvazky zbývajících osmi komunitních týmů. Věřím, že Ministerstvo zdravotnictví a pojišťovny nezůstanou pozadu a potřebné zdravotní úvazky do nových týmů brzy zajistí. Kromě toho se nám podařilo dojednat zapojení pražských organizací do nového projektu a v hlavním městě nyní vznikají tři zcela nové multidisciplinární týmy – pro děti, seniory a osoby s nařízenou ochrannou léčbou. Po třiceti letech tak budou mít Pražané konečně k dispozici plošnou síť komunitních služeb včetně těch specializovaných,“ říká Milena Johnová, radní hlavního města Prahy pro oblast sociální politiky a zdravotnictví.

Konference, kterou uspořádal Fokus Praha, nejstarší a také největší nezisková organizace zaměřená na podporu lidí s duševním onemocněním, připomněla jeden z hlavních cílů reformy systému psychiatrické péče v ČR – odklon od odosobněných psychiatrických léčeben a ústavů (deinstitutionalizace) směrem ke komunitní podpoře.

„Komunitní péče, kterou se snažíme rozvíjet a do systému integrovat již od roku 1990, je založena na přesvědčení, že psychickou nevyrovnanost nelze řešit represí a izolací, ale naopak včasnou individuální podporou v přirozeném prostředí jedince, tedy jeho komunity. Členové komunitního týmu nebo centra duševního zdraví

1990–2020 30 let komunitních služeb v oblasti péče o duševní zdraví

člověku s duševními potížemi asistují a on ví, že si je může kdykoliv zavolat. Pomáhají mu řešit krizové situace, spolupracují s jeho rodinou, pomáhají mu s bydlením, se zaměstnáním. Nic z toho systém psychiatrické péče, který jsme jaksí automaticky převzali z doby před rokem 1989 a který nyní měníme, nedokázal zajistit,“ vysvětluje jeden ze zakladatelů Fokusu Praha a Centra pro rozvoj péče o duševní zdraví, psychiatr Jan Pfeiffer.

Největší koncentrace organizací, které v současné době poskytují komunitní služby, je i z historických důvodů v Praze. *„Nebylo by to ale možné bez dlouhodobé a intenzivní spolupráce zejména neziskových organizací s hlavním městem Prahou. Na celorepublikové úrovni působí kolem čtyřiceti organizací, což v praxi znamená téměř sto padesát zaregistrovaných služeb pro více než dvanáct tisíc klientů,*“ doplňuje Pavel Novák, současný koordinátor reformy psychiatrické péče pro Prahu a někdejší dlouholetý ředitel Fokusu Praha.

Letošní výročí 30 let komunitních služeb připomněly také happeningy konané v různých částech ČR ve stejný den – 14. září. V Praze se akce s názvem „Šlape nám to už 30 let!“ uskutečnila na Střeleckém ostrově.

„Hlavní smysl těchto akcí spočívá v interakci lidí, kteří se svým duševním zdravím zažili nebo zažívají nějaká úskalí, a těmi, kteří takovou smůlu nemají nebo zatím neměli. Jejich vzájemný dialog a sounáležitost jsou nesmírně důležité pro celou společnost. I proto jsme jako symbol otevřenosti, povědomí a destigmatizace (odstraňování tabu) v oblasti duševního zdraví začali používat zelenou stuhu, kterou lidé uvidí i při podobných akcích v budoucnu,“ připomíná Jan Sobotka, výkonný ředitel Fokusu Praha a člen představenstva Asociace komunitních služeb v oblasti péče o duševní zdraví.

V souvislosti s výročím 30 let komunitních služeb v oblasti péče o lidi se zkušeností s duševním onemocněním vznikly i speciální webové stránky komunitne30let.cz, kde budou pro zájemce připraveny avíza a reporty z akcí konaných do konce roku 2020.